

UNIVERSITAS
OSTRAVIENSIS

ICT ve výuce hudební výchovy na základní škole

Jarmila Šiřická

Olomouc

Výzkum UP

- 1) Zjištění míry a způsobu využití ICT v edukaci Hv
- 2) Hledání dalších možností využití ICT v edukačním procesu Hv (aktivizační a motivační prvek)
- 3) Výzkum efektivity a spokojenosti využití ICT v hodinách přímé výuky Hv z pohledu učitele i žáka

1. Část výzkumu

- Ze zprávy ČŠI 2009
- „ využití ICT přímo ve výuce je velmi slabé
- 80 % výukových jednotek ICT vůbec nevyužívá

stupeň využití	podíl
ICT nebylo využito	80,1 %
jednoduchá prezentace učiva bez interakce žáků	11,1 %
využití speciálního SW bez interakce	1,7 %
využití speciálního SW s částečnou interakcí	6,8 %
využití speciálního SW s plnou interakcí	0,3 %

Tab. č. 17 – Podíl míry využití ICT v inspektovaných hodinách – všichni učitelé.

stupeň využití	podíl
ICT nebylo využito	78,6 %
jednoduchá prezentace učiva bez interakce žáků	14,3 %
využití speciálního SW bez interakce	7,1 %
využití speciálního SW s částečnou interakcí	0,0 %
využití speciálního SW s plnou interakcí	0,0 %

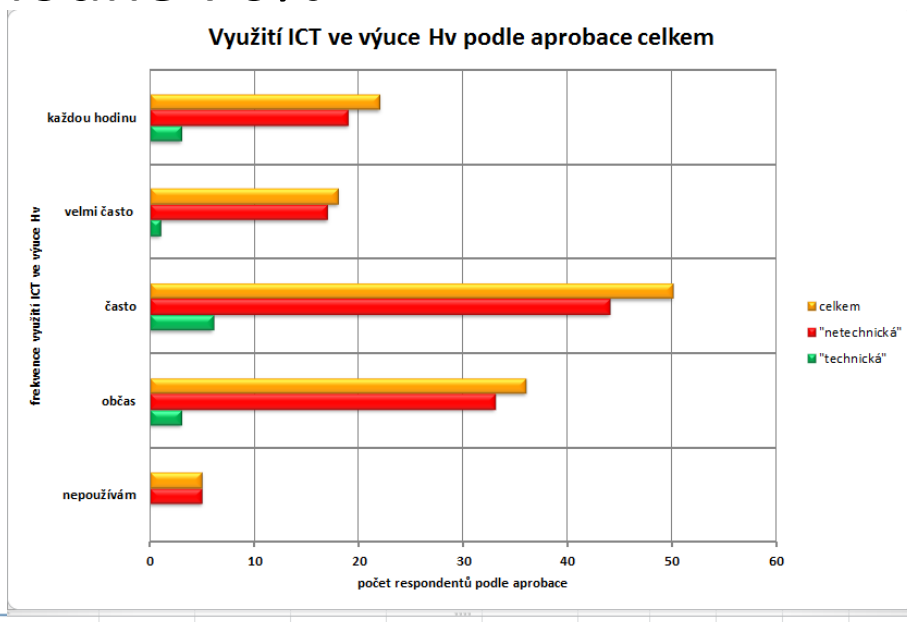
Tab. č. 18 - Podíl míry využití ICT v inspektovaných hodinách – začínající učitelé do 3 let praxe

dotazníkové šetření

- Explorační metoda- elektronický dotazník odeslán 573 základních škol a 148 gymnázií v ČR
- návratnost 131
- -114 žen a 17 mužů
- 98 učitelů ZŠ, 31 gymnaziálních učitelů a 2 učitelé, kteří pracují na ZŠ i gymnáziu

Analýza dotazníku

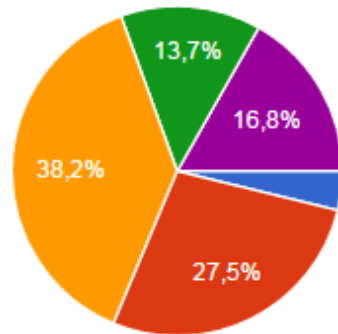
- Závislost mezi věkem, pohlavím a a probovaností na četnost používání IT při výuce
- Muži i ženy používají ve stejné míře
- Učitelé „technických“ a „netechnických“ předmětů – shodně 76%

ICT v hudební výchově

Celková statistika

ICT při výuce Hv

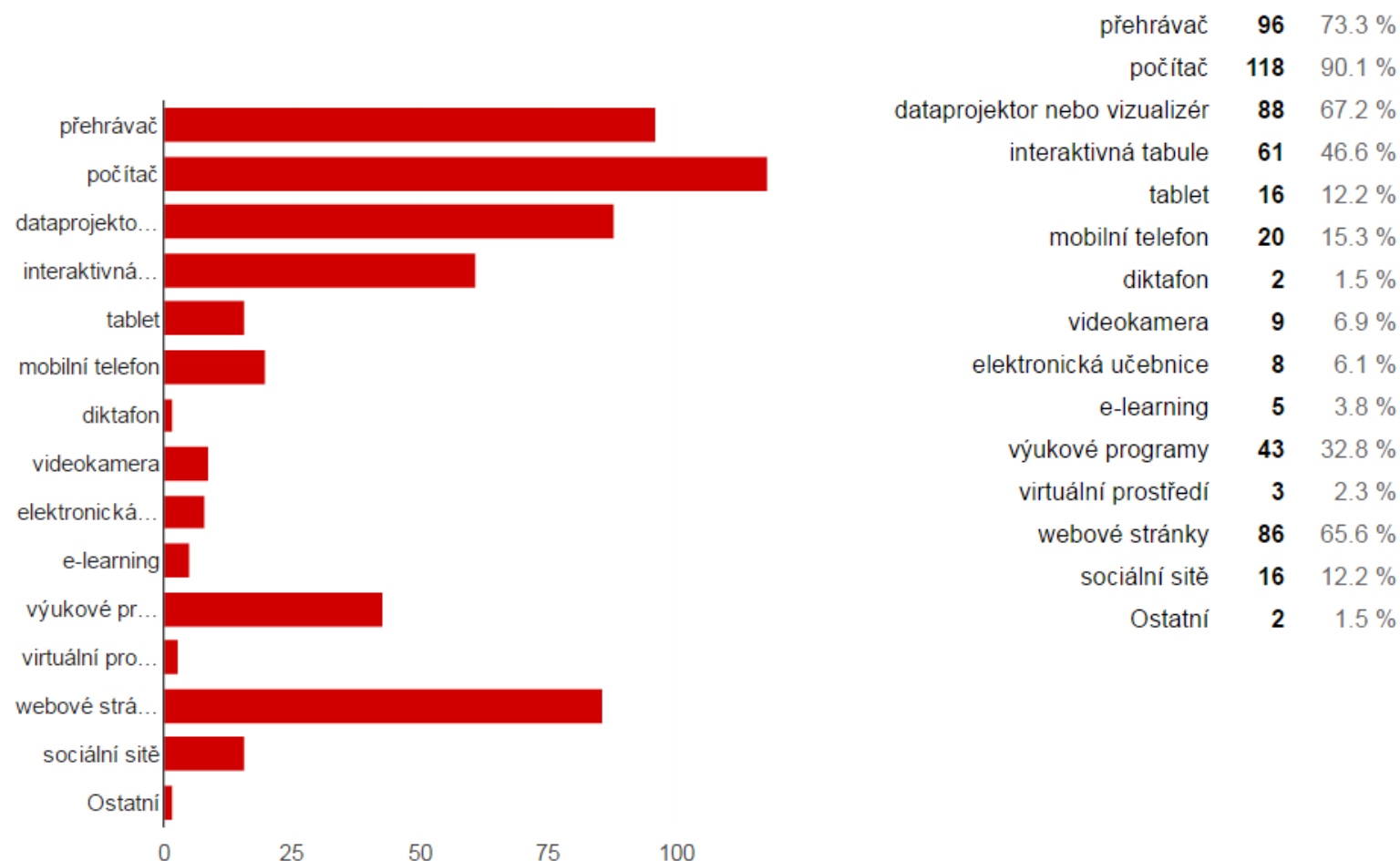

nevyžívám	5	3.8 %
využívám občas	36	27.5 %
využívám často	50	38.2 %
využívám velmi často	18	13.7 %
využívám v každé hodině	22	16.8 %

Analýza dotazníku - věk

věk	nepoužívám	občas	často	velmi často	každou hodinu	%
24 - 30 roků	0	0	10	4	2	100
30 - 40 roků	2	8	11	2	3	61,5
40 - 50 roků	2	8	16	6	5	72,9
50 - 60 roků	1	17	11	5	10	59
60 a více roků	0	3	2	1	2	62,5
celkem	5	36	50	18	22	68,7

ICT využívané učitelem

Hudební činnosti a ICT

Dle četnosti užívání .

- Poslechové činnost
- Pohybové činnosti
- Vokální činnosti
- Ověřování vědomostí a dovedností žáků/
studentů
- Tvůrčí činnosti

Citace respondentů

- R1: “K většině věcí používám notebook s připojením na internet a dataprojektor. V podstatě je to vše v jednom. Nepoužívá se to však během celé hodiny. Hodiny Hv jsou pestré, protkané aktivní činností žáků.”
- R2: „Tablet využívat ani nechci.”
- R3: : „ Přehrávám pomocí notebooků a reproduktorů. Věž, ve které jsme využívali gramofon, MC, CD už dosloužil a pan ředitel nám nový nezakoupil.”

Sdílení zkušeností

- www.rvp.cz
- [www.ceskaskola](http://www.ceskaskola.cz)
- www.edu.cz
- www.dumy.cz
- www.veskole.cz
- Neocenitelná jsou osobní setkání na workshopech a seminářích DVPP, OS,

Chyby při zpracování DUM

- ICT používáno jako projekční technika
- Prezentace informací
- Idea zatraktivnění výuky nenaplnuje výukový cíl
- Zajistit větší interaktivitu
 - otázky k zamyšlení, k diskusi, drobné úkoly, pracovní listy
- Příprava budoucích učitelů v rámci oborových didaktik

Charakteristika nových médií

JanPrůcha:

- Užívání interaktivních prostředků pro předávání informací v obousměrné komunikaci
- kombinované informace, obsahující obraz, zvuk, klasickou písemnou informaci
- víceúrovňová informace, obsahující možnost postupovat v textu různými směry (hypertext)

Yves Bertrand :

IT =zajímavý nástroj vzdělávání, usnadňuje integraci rozmanitých medií a přístup k poznatkům

2. Fáze výzkumu

- Alternativní způsob **testování** či rychlá **evaluace** žáků za použití dotykových zařízení – Kahoot, Moodle
- **Záznam** zpracování kreativního úkolu – videodokumentace
- Využití při **poslechových činnostech**
- **Práce s textem** – využití QR kódů
- **Vizualizace** hudby (partitura, formy)

testování

- Žák 1 : *„Je to zábava“*
- Žák 2: *„ Soutěžíme a neučíme se“*
- Žák 3: *„ Je to barevné“*
- Žák 4: *„ můžu nachystat na příště taky něco?“*
- Žák5: *bude to každou hodinu?*

Partitura a instrumentální činnosti

hudební rituál

- ICT = alternativní způsob plnění úkolů
- Diferenciace, individuální přístup k žákovi
- Sociální interakce
- Žákovská kooperace (pracovní a komunikační kompetence)
- Sebereflexe
- Veřejná x neveřejná prezentace

Žákovské reakce

- Žák 1: „*Nemusel jsem se bát, že se mi budou spolužáci smát*“
- Žák 2: „*Mnohem méně jsem se styděl*“
- Žák 3: „*...myslím, že paní učitelka bude ráda za statečnost*“
- Žák 4: „*měli jsme klid na to udělat si to doma*“
- Žák 5: „*mohli jsme vybrat to nejlepší*“

Tabulka preferencí užití videozáznamu při hudebně – pohybové činnosti

	Pilotní skupina (14)	Výzkumný vzorek 1 (26)	Výzkumný vzorek 2 (26)
a) osobní prezentace před třídou bez záznamu	38	65	87
a) osobní prezentace před třídou s videozáznamem	47	73	98
a) prezentace videozáznamu před třídou	41	61	92
a) osobní prezentace pouze před učitelem	33	50	54
a) videoprezentace pouze před učitelem	21	41	45

Příklady z praxe

Příklady z praxe-hudební hádanky a kvízy akustické

- ICT = alternativní způsob procvičování
- Interdisciplinární vztahy
- Podpora sluchového vnímání a výcviku
 - zvukový příběh (zvuky života, města, lesa,...)-
 - přesah do environmentální výuky
 - opakování učiva
- Vliv na intonaci

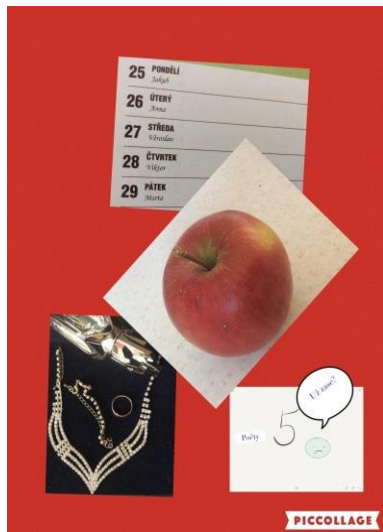
Příklady z praxe-hudební hádanky a kvízy vizuální

- ICT = alternativní způsob procvičování
- Kreativita
- Práce s textem písně
- Znalost obsahu textu je nutná při přípravě i dešifraci
- Podpora kulturních tradic (lidové písně)

Příklady z praxe

Využitím interdisciplinárních vztahů lze s dětmi vytvářet hudební hádanky (zvukové, obrazové).

Poznáte z daných indicií, o které dětské lidové písničce jde?

Příklady z praxe – vizualizace hudby

- Pohyblivá partitura
- Hudební formy

Příklady z praxe – interaktivní pracovní list

3 část výzkumu –výzkum spokojenosti pohledem žáka

- Náročnost zvládnutí při výuce
- Časová náročnost domácí přípravy
- „Zábavnost“ výuky
- Rychlost zpětné vazby od pedagoga
- Využití připravených materiálů při samostudiu
- Zjednodušení formy prověřování vědomostí a dovedností
- Soukromí při prověřování dovedností a znalostí (eliminace trémy)
- Schopnost účasti na přípravě testů

3 část výzkumu –výzkum spokojenosti pohledem učitele

- Náročnost přípravy na danou výuku
- Možnosti testování výstupů z učení
- Aktivita a participace žáků
- Časová úspora při vyhodnocování testů
- Časová dotace IT v průběhu vyučovací jednotky
- Možnost diferenciacce žáků
- Individuální přístup k žákovi

závěr

- ICT je žákům a studentům blízká, jejich implementace do výuky přispívá k studentské a žákovské aktivizaci
- Alternativní plnění studijních povinností umožňuje rozšíření prostoru pro individuální přístup k žákovi
- Zvýšená motivace k plnění úkolů při práci s interaktivním pracovním listem – poslechové činnosti s QR kod, užití vlastních zařízení.

Děkuji za pozornost.

Jarka.siricka seznam.cz

zdroje

- PRUCHA, Jan: *Moderní pedagogika*. Praha: Portál 1997.307s. ISBN 80-7178-170-3
- BERTRAND, Yves. *Soudobé teorie vzdělávání*. Přeložil Oldřich SELUCKÝ. Praha: Portál, 1998, 247 s. ISBN 8071782165.
- GRECMANOVÁ, Helena, Eva URBANOVSKÁ. *Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP*. Olomouc: Hanex 2007. 178s. ISBN 80- 85783-73-8.